

A SZŐLŐBEN

Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Szerkesztő és kiadótulajdonos

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

OSOMOR KÁLMÁN.

Mi lesz velünk ?

Évek óta hangoztatják, hogy az olasz borok előzönlük országunkat. A kereskedelem egészen elhanyagolja a magyar borokat, s reá veti magát az olasz borra.

Az olasz bor olcsó! olcsó lehet, mert az előállítása aránylag kevésbe kerül. Olcsó mert még mindig a filloxera nélküli világot élük; Olcsó mert lugos művelés mellett sokat terem.

De még olcsóbbá teszi azon körülmény, hogy ott sok műbor kerül a hordóba, melyet részint ott állítanak elő, részint szomszéd, oly államoktól hozzák át, ahol a borgyártás még mindig nagyban szerepel.

A sok jogos panasz felhatott egészen az intéző körökig és meggyőzte őket arról, hogy az olasz borok a magyar szőlőkultúrát tönkre teszik, hogy azok eddigi könnyű behozatalát meg kell nehezíteni.

A gyöngyösi monstre küldöttségnek Széll Kálmán volt miniszterelnök kijelentette, hogy igen is segíteni fognak a helyzeten, hogy az olasz borvámot oly magasra fogják emelni, hogy a magyar bornak többé oly nagy és káros versenyt ne okozzon.

Nem csak a gyöngyösi monstre küldöttség tett lépéseket, de a hegyalja, Arad és vidéke, és még más sok bortermeléssel foglalkozó vidék szőlőtermelői kérvényezték az olasz borvámok fölemelését.

Ez mind a múlt és előző években történt. A múlt évben megtörtént az is, hogy a kormány Olaszország kormányával a borvámra vonatkozólag a szerződést felbontotta, és ez a jelen év volt még hatra, és az év multával a kilátásba helyezett magasabb borvám lépett volna életbe.

Az év vége felé járunk és nincs semmi! Nagy az aggodalmunk, nem-e fog a szerződés továbbra is kiterjedni? Nem-e fogja az olasz bor továbbra is olcsó vámtétellel a magyar borokat károsítani!?

Magyarok vagyunk! Tudjuk, ösmerjük az okokat, melyek a tervbe vett új szerződés megkötését hátráltatják.

Eddig az hátráltatta, hogy a társország bizonyos érdekeinél fogva iparkodott az olaszbornak lehetőleg némi előnyt még biztosítani. Persze a német sógorokat az olaszbor olyan erősen nem érdekli, mint bennünket; mert az ő bortermésük csekély, míg hazánkban sok százezer családnak kizárólag a bortermelés képezi megélhetését.

Tehát a német sógorok, az őket érdeklő árucikkeknek Olaszországba leendő előnyösebb kivitele végett szívesen adnának koncessziókat az olasz bornak; s csak az a kérdés, hogy a magyar kormány képes-e a népe érdekét szemben az osztrákkal megvédeni?

Tehát ennél a kérdésnél is a közösség nyüge rémit. Hogy lenne vége ennek a boldogtalan házasságnak . . .

Eddig csak ettől féltünk.

Most meg már mástól féltünk! Féltünk attól, hogy ugyancsak a német sógorral fennálló szerencsétlen összekötöttségéből származó esélyek, az olasz borok behozatalát továbbra is a jelenlegi állapotban tartják.

Itt van a politikai kérdés, a nemzeti követelmények. Ez a nemzet által fölvetett kérdés és követelés: nem-e fogja alapját képezni az olaszborok beözönlésének?

Mi nem vagyunk politikai lapok, tehát e téren csitt! De magyarok vagyunk, s nincs magyar ember aki szívből ne kívánná a felszínre hozott nemzeti követeléseket.

A nemzet jogos téren van, tehát ragaszkodik hozzá. Odaátt azt a nótát fujják, amit fujtak 400 éve; — mi lesz ennek a vége? Az lesz, hogy bekövetkezik az új év és az olasz lőrék az eddigi olcsó és kisvámossal továbbra is előzönlük az országot, s mi itt rakásra fogyunk, pusztulunk; mert az új szőlőkultúra az ő nagy kiadásával az olasz borokkal nem bírja meg a versenyt.

Igy tesz bennünket koldussá a német sógorság . . .

Hogy is mondta a régi koma:

— Ne higgy koma a németnek! stb. . .

Mily távol ültessük a szőlőtőkét ?

Ez a kérdés állandóan felszinen van, mióta az új szőlőkultúra életbelépett. De különösen a legutóbbi időben sok helyen képezi a beszéd és vita tárgyát.

A régi szőlőművelésnél már megvolt a rendszeres megállapodás. A múltban a sorokat 30 czolra, a tőkét 24—26 czol távolságra ültették. Évszázadon bele volt nyugodva a szőlész közönség. Sőt egyes vidékeken, a partos helyeken a hol az esőviz a földet le szokta hordani : a soratlan szőlőültetés divott ; különösen a fehér szőlőfajkon ; és jól ment minden.

Jött az új szőlőkultúra ; különösen az állami szakközegek hirdették a távol ültetést. Most azután, mikor a közönség egy része ezt az ültetésmódokat elfogadta, s az így ültetett szőlők kezdenek teremni, kezdetét veszi a sajnálkozás, hogy hát a beültetett terület nincs kellőképen kihasználva.

Különösen az agrár-kölcsönnel telepített szőlők vannak túlságosan távol ültetve. Igen, mert az agrár-kölcsön megszerzésekor kikötötték, hogy a tőkék és sorok 120—120 czm. távolságra legyenek.

Az idő beigazolta, hogy az agrárbanknál működött szőlészeti szakemberek a szőlőművelést a zöld asztalnál tanulták, és a gyakorlatban kevés tapasztalatuk van.

Manapság a szaklapok különösen nagy vitát provokálnak a szőlőültetésről, hogy mily távol legyenek a tőkék és sorok.

Ébbe a nagy vitába az egyik azt ajánlja, hogy minden négy tőke közé egy ojtványt ültessünk.

A másik azt tanácsolja, hogy minden 4 tőke közé egy európai szőlővesszőt bujtásul huzzunk le.

Ismét mások azt hirdetik, hogy csak csapos metszéssel kell a tőke távolsághiányát pótolni, s így a tőkét nagyobb termésre ösztönzi.

A negyedik azt ajánlja, hogy a szőlőt szálvessző művelésre kell átvinni.

Itt van tehát a bizonsága annak, hogy az állami szakközegek azon ajánlata, s az agrárbank azon követelése, hogy a tőke és a sor távolság legalább 120 cméter legyen, helytelen tanács.

Itt van már beigazolva a felmerült panaszokkal, hogy a szerfelett távol vezetett sor és tőkék nem felelnek meg a várakozásnak. Be van tehát bizonyítva, hogy a tanács sé kivánság nem alapult helyes szakértelmen.

Azok a szerencsétlen szőlészek, akik így távol ültették szőlőjüket, most a fönnebb elmondott tanácsok között válogatnak ; s kérdik melyik lesz tehát az, ami célhoz vezet ?

Hát vegyük sorba a fönnebb elsorolt tanácsokat :

Először szóljunk arról, helyes lenne-e az, ha a négy tőke közé egy ojtványt helyeznénk el ; úgy szaporitanánk a tőkét ?

Nem helyes, mert ha az ojtvány tőkét a több éves nagy lombu

tőke közé helyezzük, megöregszik elosnevészedik, eltörpül, s lesz belőle egy kis előregedett, soha sem termő tőke.

Minden négy tőke közé egy nemes vesszőt ha beteszünk, az egy pár évig élél, talán termést is hoz, de az európai szőlővesszőn képződő gyökereket elpusztítja a filloxera. Tehát hiábavaló munkát végezünk.

A szőlőt csercsapra metszeni, nagyobb termésre készíteni látszólagosan okos dolognak ígérkezik, de hát nem minden fajt lehet és tanácsos csercsapra metszeni.

E végből a szőlőt szálvesszőre művelni lehet ugyan, csak hogy erre a döntött szőlő nem alkalmas, s kevés faj szőlő van, amely szálvessző műveléssel állandóan kezelhető.

Például a kadarkát, a mustosfehéret szálvesszőre művelni nem lehet; mert a kadarka szálvesszőn nem érik be. Szóval oly fajokat, melyek későn érnek, nem lehet és nem szabad szálvesszőre művelni.

Ezekből látható, hogy minő értelmetlen tanács a szálvessző művelés; és hogy mily értelmetlen tanács az aki a szálvesszőn művelési általánosságban ajánlja.

A megtörtént beigazolt károk után most már belatják, hogy a tulon-tul távol ültetett sorok és tőkéknek nincs értelme.

De még fényesebben igazolja a helytelen tanácsot az, hogy a tőkék és sorok távolságánál nem voltak figyelmesek a talaj humus tartalmára, a talaj fekvésére, a szőlőfajra; hanem minden bővebb magyarázat nélkül kimondották a tőke és sor távolságát. Pedig hát ezek szerfelett lényeges dolgok.

Lapos sík területen, ahol a talaj túl tapdús, ott lehet a tőkék-et egymástól távolabb ültetni, esetleg azzal a számítással, hogy a lugos műveléssel, vagy csercsapos műveléssel fog kezelteni. De akkor azután olyan faj szőlőt is kell ültetni, amelyik a lugos művelés mellett jól be is válik.

Például a muskolat fajok; ezek mindegyike díszik a lugos művelésén; az olasz és rajnai rizling. Szóval az apró fürtű és apróbb bogyóju szőlők. A csemege fajok általában

Ezek ültethetők 120--120 cm. tőke és sor távolságra. Ezek tisztán és sokat fognak teremni.

Ellenben a partos helyeken ahol, a tápanyag is kevesebb, az egyméter tőke és sor távolság a legkevesebb.

Ezen távolságban a tőkék elég terület és elég légárammal rendelkeznek.

A szélsőség mint mindenütt, ugy a szőlőültetésnél is megbo-szulja magát.

Csemegeszőlő-üzlet hóhérjai

Van egy része a társadalomnak, amely ahol megjelenik: átok pusztulás következik utjába.

Ezt a részt a végzet átokul hozta a társadalomnak e hazára.
Hogy pusztulna ki még a magja is! . . .

Éz előtt a magyar borok jó hírnevét tették tönkre, most meg a jó utra haladásra indult csemegeszlő-üzlet hóhérjaivá lesznek.

Ahol ez a fajzat megjelenik, mint a hernyók elpusztítják a fák lombjait, úgy teszik tönkre a legtisztességesebb üzletet is.

Pár korona haszonért képesek mindenre.

Ezek csinálták a műbort, és lettek megölői a magyar bor hírnevének, — ezek lesznek megölői a magyar hegyi ojtvány-csemegeszlő hírnevének.

Nem a szabad üzérkedés, nem a szabad kereskedelem ellen emelek én szót, de a szellem ellen mely őket átlengi.

De mit beszélék én ennél az embereknél szellemről. Finom és szuptáilis kifejezés ez reájuk. Más szó illeti őket, mint a kopó a vadat kiszimatolja, úgy szagolják ezek ki az üzletet. Azután reá vetik magokat, kiszipolyázzák

Ártanak az üzletnek; ártanak a kereskedelemnek; ártanak a fogyasztó közönségnek.

Kapcsi eljárásokkal leszorítják az árakat, összezavarják az árut, kiismerhetetlenséget idéznek elé a kereskedelemben, és végre a fogyasztó közönség sem jut az általa ohajtott csemegeszlőhöz.

Először kezdik a nagy reklammal. Ezer számra nyomatják a hangos hirdetéseket és egyik sem adja alól, hogy neve alá ne biggyessze azt a csábító jelszót: »szőlő nagykereskedő« — »szőlő nagygazdasága« — »szőlő nagybirtokos.« Pláne némelyik egész odáig megy, hogy azt írja neve mellé: szőlőhegy tulajdonos. — Legtöbbje vesz 50 krért valami ősi nevet, és előáll azon analog állapot, midőn a homoki vinkóval telített butellára ráragasztják az aranyos nagy vignettát, mely sokszor egy-két kiállítási éremmel van kiczifrázva. Mert az éremet az általa valahol beszerzett borért kapta.

Csalás itt, félrevezetés ott, és így az egész üzlet a csalás jegyében született

A hirdetményben hallatlan olcsó árak vannak. A termelő majdnem hanyatvágja magát, midőn olvassa, hogy a legfinomabb hegyi ojtvány csemegeszlő kilóját 30–32 fillérért ajánlja kosárba csomagolva vasúthoz szállítva

Nohát mennyiért kell beszerezni ennek a hernyósoknak a szőlőt, hogy azt becsomagolva vasúthoz szállítva adhassa. — Mert ez a legmagasabb ár amit szab, tehát ez volna a legszebb, legdiszesebb szőlő ára.

A csomagolás, a vasúthoz szállítás, a fűrtőkből kimetszendő hibás visszamaradt hulladék legalább 4 fillérlevonást tesz, így marad 26 fillér.

De a szőlőszállításnak van még egy másik ellentábora is. Az úgynevezett *gazemberek* tábora, akik mint az éhes hiénák vetik ki prédájukat a szőlő üzletre.

Vannak városok ahol ezek a speciális fajok egész szervezeten üzik mesterségüket, mely abból áll, hogy a szőlőeladót fölkeresik. Előbb rendelnek 1–2 kosar szőlőt. Azt pontosan ki is váltják. Azután rendelnek 1–2 métermázsát. — A termelő vagy kereskedő azt a legudvariasabban elküldi, s elképed midőn a vasuttól azt az értesítést nyeri, hogy a fél az átvételt megtagadja.

Persze kezdődik a költség szaporítás : a sürgönyváltás. Hogy miért nem váltja ki? Jön a válasz, hogy *»tessék feloldani az utánvételt.«* — A termelő töprenkedik. A szőlő romlandó tárgy, nincs idő az időzésre. Ha feloldja : sohasem látja az árát, — ha föl nem oldja : akkor azután következik a költséges és káros procedura az árverés.

Végeredmény az, hogy a 35—40 korona értékű szőlő elkel, mint a vasuton megromlott tárgy : potom árért. Sokszor úgy, hogy még a bortermelő illetőleg kereskedőnek reá kell fizetnie.

Persze a portéka azért még is legtöbbször a megrendelője lesz, melyet valamelyik hasonszerű czimborája részére mint legtöbbit ígérő megvesz.

Ha ezek gazemberek, vannak ennél még raffináltabb gazemberek is.

A termelőhöz nyomtatott czéggel ellátott megrendelés érkezik. Ezek rendszeren nagy kereskedők, sokat eladnak, nagyban vásárolnak.

Nagy garral rendel több mázsa szőlőt. Körülírják, hogy mily gond-
dal mikép csomagoltassék. Kijelenti, hogy azonnal adassék fel az áru,
mert neki holnap már kell. A termelőnek vagy kereskedőnek nincs
ideje a gondolkozásra, az idő rövid. Eszébe sem jut a csalás szándék,
hiszen nagy kereskedő rendeli

Siet, csomagoltat, küldi : s udvariasan tudatja, hogy az árut
rendelés szerint utánvétellel feladta.

Örömmel végzi a munkát s számítgatja, mennyi jövedelmet hozott
a mai küldemény.

Harmadnap megjelenik a vasuti szolga, hozza az értesítést, mely-
ben az áll : a *»czimzett ösmeretlen.«*

A termelő vagy kereskedő előbb elmosolyodik aztán ideges lesz,
a vasut állítólagos felületessége miatt. S oda mondja, hogy az lehetetlen.

Előkeresi a megrendelő levelet, bemutatja, a vasuti szolgának ; —
de az egész jó akarattal a vállát vonja, végre kalapot kap a termelő
vagy kereskedő rohan fut a vasuthoz.

Az egész odaérteig fejlődik benne az indulat úgy, hogy mikor a
vasuti hivatalba lép igazságának biztos tudatában az egész vasuti sze-
mélyzetet kötelesség teljesítés hiányáról vádolja.

Előadja szerinte jogos felbáborodását, hogy ez még sem járja, hogy
a magyar állam oly felületes alkalmazottakat tartson, miszerint egy
nagy városban egy nagy kereskedőt ne találjon fel.

Persze a vasuti tisztviselő is ámul-bámul ; hát hogy is lehet ez,
hiszen ő is olvasta, a diszes nagykereskedő czimmal ellátott kártyát.
A termelőnek igazat ad. Csakhamar megbocsájt egy kollegiális sür-
gönyt? De persze erre ismét csak az érkezik vissza, kézbesíthetlen ; a
czég ismeretlen.

Most kezdődik előbb az álmélkodás, később ezt követi a gyanu
csirája. De nincs idő az okoskodásra. A szőlő romlandó tárgy.

Sürgönyt menesztenek a hatósághoz. Végre a dolog kezd kivilá-
gosodni, hogy olyan kereskedő a czimzett városban nem létezik.

Kisült végtére, hogy a termelő egy csalónak felült.

Most következik aztán vége az előadásnak ; napokon a vasutnál

hevert szőlőt mint romlandó és már részben romlott árut elárverezik. A gazemberek közül valamelyik megveszi, s osztóznak a *geseften*.

Velem is megtörtént ez a múlt években *Késmarkon*. De dicsőretére az ottani rendőrhatalóságnak, mikor erről tudomást vett: a gazok keresését elrendelte, hogy sikerrel járt-e nem tudom, értesítést nem nyertem.

Hasonló lefőzés történt velem ez idén *Komáromban*, *Brassóban* és *Fiumében*.

Ezekkel az elmondott dolgokkal azt akartam igazolni, hogy a szőlő szállítás üzletnek szintén megvannak a másik oldalon is a hiénái, akiket a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel sem lehet kikerülni.

Nem lehet kikerülni, különösen az eszeveszett konkurencia végett. Annyi csavargó, naplopó ember alig található máshol mint a szőlő-üzlet körül.

Mint mondám, gomba módra terem a szőlő szállítás. Aki mint mondám hangzatos hirdetésével tönkre teszi a kereskedelmet. Pedig legtöbbjének még olyan nagy területi sincs, hogyha lebunkóznák: *rolna hová eldugni*.

Miután pedig az utóbb elsorolt csalóktól menekülni nem lehet, a termelő vagy kereskedő kénytelen e czimen is valamelyes összeget számításba hozni, így aztán kilokért ezt a terhet is lehet 2—4 fillérbe tenni.

Ha ezt a levonást az előbbi osomagolás és egyéb költségekbe számítjuk e 30 filléres áruból marad 22 fillér.

Most már mennyiért kell beszerezni annak a kereskedőnek, vagy szállítónak e szőlőt, aki azt 22 fillérért így árusítja?

Csak megérdemel egy mm. szőlőnél 4 korona polgári hasznot! Ha igen, úgy nem adhat többet a termelőnek egy kilo csemegeszőlőért 18 fillérnél.

Hát ár-e ez? Lehet-e emelett ojtvány szőlőt kezelni?

Hiszen a jelen évben amikor a szeptember ily alkalmasnak kínálkozik, nagyon természetesen a szőlő bogyójai beérik, és adnak egy hektoliter hegyi ojtványszőlő boráért legkevesebb 30—36 koronát, s így a borszőlőnek kiloja 24—26 fillérbe kerül. Ki fog tehát csemegeszőlőt 18 fillérért termelni?! . . .

A múlt évben az ojtvány hegyi szőlő 42—48 fillérért lett a kereskedelemben kicsinyben árusítva. Ezen ár mellett lehetett ekzisztálni. Ma a termelő ha kicsinyben szállít is alig bír elérni 36—38 fillért.

Miért? Azért mivel a nevezett sáska had reá vetette magát erre az üzletre. Velezületett szimatoló sajátosságánál fogva a kereskedő világot ismeri. A czégeket olcsó árajánlatokkal ellátja, akik azután felülnek. Kapnak, silány kevert árut — De már akkor mire a félrevezetett kereskedelem fölébred: a hiénák az árakat letörték, a szőlővidék szőlőjét olcsóbbra téve összekeverve jóhírnevében tönkretették; szóval a csemegeszőlő szállításnál ugyanazt a káros állapotot érték el: *amit valamikor a boroknál*.

Reá mutattunk erre az újabb veszélyre; de hogy miként lehetne ez ellen védekezni; arra még most nem tudunk gyógyszert, miután a *lebunkozás tiltott dolog*.

Levelezés.

Tek. Szerk, ur! Egész fiatal évtől kezdve, oly vidéken éltem, ahol az emberek mindennapi kenyerüket a szőlészettel keresték.

Boldogult szülőim is abból éltek. Innét van az én előszeretetem a szőlészet iránt.

Ha egy délnek fekvő dombot látok, ahol a kalászos növény gyengén fejlődik: mindjárt szőlőnek szánom.

Most, hogy a sorsom egy község lelkészévé tetti, és letelepedtem; a megélhetésemhez tartozó birtokon egy szép délnek fekvő dombot találtam; persze az első látásra szőlőnek szántam.

Csakhogy én reám nagyon illik az a közmondás: ember tervez, az Isten végez, mert hát én a szolgálja vagyok. Az én itt létem, lehet nagyon is rövid időhöz kötött, így nincs értelme annak, hogy én esetleg egy pár évi itt létért az ojtvány szőlővel járó nagy kiadásokra szánjam el magamat; mert hát megtörténhetik az is, hogy a harmadik, negyedik évben, midőn fáradságom gyümölcsét élvezhetném, innét elhelyezhetnek. S így a nagy költséges befektetés, ha még volna is reá való pénz, és reá is áldoznám: kárba veszne.

De hát mindemellett, még is szeretnék legalább valamit itt tenni.

Adjon Szerkesztő ur valami okos tanácsot, hogy lehetne itt a kecske és a káposzta meséjét megvalósítani. Lehetne-e és tanácsolható-e hogy európai szőlővesszőt ültessenek szénkéneg alá talán?! avagy szénkénegezés nélkül is lehetne valamelyes eredményt elérni. Dr. F. J.

Felelet. Ha ön az ojtvány-szőlő nagy kiadásait kiakarja kerülni, s ha ön minden áron mégis szőlőt akar termelni, hát az meglehetősen kevesebb kiadással is. Csakhogy készüljön el előre arra, hogy az ekként telepített szőlő élete szerfelett rövid leend.

Gyöngyös vidékén száz holdszámra ültetik az így nevezett gyalog szőlőt. Tudunk eseteket, hogy az így ültetett szőlő 6—8 évig is él; a negyedik évben már nagy termést hozott, s több évi nagy termésével nagyon dúsán kifizette magát. Meg végre azután a filloxera tönkre tette.

Az ilyen szőlő földet őszel megrigolirozzák. Tavasszal európai vesszővel a régi mód szerint beültetik; karó nélkül művelik; — s egy magyar hold a 3-dik évben 15—20 mm, negyedik évben 25—35 métermázsa szőlőt is terem.

Az egész dolog kevés pénzbe kerül. A fordítás négyszögöle 12 fill. 1 hold 144 koronába kerül. 4000 vessző 24 kor, ültetés 14 korona, így az egész kerül 182 koronába. Egy évi munkáját elvégezve, 40 koronáért mire terem az egész hold szőlő nincs többé 300 koronának. Jól trágyázva okosan kezelve eltart 6—8 évig; tehát 4 éven át terem.

Ha azonban reá szánja magát és megszőnkénegezteti, hosszabb ideig is termő állapotban tartható.

Az ilyen gyalog szőlőknél a sor távolság 80, a tőke távolság 70—65 csméter.

A szőlő fáját mikor a méter magasságot eléri: tetörik; karóról szó sincs,

Miután a tőke rövid életű a metszést is ahhoz kell alkalmazni.

Csercesapos metszéssel kezelendő. Itt már helye van az Engelbrecht-féle metszési módnak. A csapokat évenként föllebb kell metszeni, s hogy jól teremjen, az utóbbi években a tőkét nem szokták kinyitni, hanem mint a kukoriczát szokás feltölteni, s így a csapos vessző első része a föld által takartatván, gyökeret ver; s ezen gyökereken át rendkívül erősen táplálkozik.

Apróságok.

Száraz levelek Egyes szőlészekről azt a panaszt halljuk, hogy a szőlőtőkön lévő levelek a most szeptember hó elején volt nagy szárazságban megsárgultak, lehulottak.

Különböző betegségekben hiszik ennek okát találni. Be is küldöttek hozzánk is néhányan ilyen sárga leveleket, s kérdik; mi okozhatta a levelek korai sárgulását, lehullását?

Ez az egyszerűnek látszó dolog igen fontos körülmény, és óva inti a gazdákat a helyes útra. Mert ahol a szőlő lombjai sárgulnak, s hullnak: ott már a szőlőtáji ölésről szó sem lehet. Tehát a levél hullás igen is bajt jelent, de nem rovar vagy gomba okozta betegséget. Ott a baj magában a tőkében van. Az a baj olyan, hogy azon segíteni nem lehet; legföllebb jobb körütekintéssel azt a bajt kilehet kerülni. Ha a szőlő sorokat végignézzük, látjuk, hogy vannak ugyan, imitt-amott ilyen korán sárguló lombbal bíró tőkék, de a többiek lombzatai szép zöld.

Ez azt jelenti, hogy ez a szőlő vas után ültetett kész ojtvány vagy ott ékre ojtatott. Szóval ez a tőke ~~vas~~ van ültetve, s gyökérzet mélyen, szabályszerűen van a földben. És az a néhány sárguló lombozatu tőke vagy rövid alanyu vessző volt; vagy a földben elragta a bogár; s így csak felső, gyökérzete van a tőkének. Mivel pedig a talaj száraz, a felső talaj részben lévő gyökérzet nem rendelkezik kellő nedvességgel: lombzata megsárgul.

Tehát oly ültetésekben fordul elő a szeptemberi meleg száraz napokban a lombzat hullása, amely szőlőben rövid alanyu vesszőt ültetnek; ahol a gyökérzet nem haladhat kellő mélységre.

Általános korai lombsárgulás is elé szokott fordulni, azon szőlőkben, ahol a szőlő döntésből áll.

Sokan oly hi nyosan döntenek, hogy a döntést csekély földréteg takarja.

Az ilyen döntés az első esztendőben csudálatos fejlődést mutat, mivel a gyökerek a felső porhanyos televényes rétegben fejlődnek, de mivel egész közel éri őket a nap melege: s így a levelek hamar sárgulnak.

Az ékojtás.

Kezdetben a szőlőket ékre ojtották helyben. Midőn azonban a zöldojtás kezdett elterjedni, az ékojtást kezdték elhagyni.

Elhagyták azért, mivel azt állították, hogy az ojtás helyén az ejtett sebek nem heggednek be, és azt hitték, hogy ezek a sebek nyitottan maradnak; a hova a talajnedvesség behatol, s a tőke beteggé lesz, s így nem lesz tartós.

Új dolog előtt álltunk, ezen elméletnek legtöbb szőlész hődolt; s így az ékojtásra kimondatott a halálos ítélet, s a művelésből kiesett. Egy évtized futott el felettünk, s most arra a meggyőződésre jutottunk, hogy az ékojtáshoz fűzött aggodalmunk nem volt jogosult.

Egész bátran kimerem ezt mondani Nem hallomásról, értesülésből beszélek, de 1888 ik évben ojtottam be két hold szőlőt nemes kadarkával helyben ékre. Innen-onnan 15 éve, és a nevezett ojtvány szőlőm még most is diszlik.

Sem termés hozamban, sem fejlődésben nem enged, a többi egyébként nemesített lett szőlőmnek.

Nem azért emlitem ezt fel, mintha azt akarnám vitatni, hogy egyedül az ékojtás a boldogító. De azért, mert sok esetben hasznát lehet venni az ékojtásnak.

Aki tehát úgy van berendezve, hogy szőlőjét ékre ojthatja és akarja nemesíteni. Tegye egész bátran.

Az igaz, hogy az ojtás keresztül vitelekor marad némi nyitott sebb az ojtásnál; de az idővel teljesen beforr.

Az ékojtás kivitelét is sokféleképen kezelik. De leghelyesebb az egyszerű ék.

Az ugynevezett sarkanytyus ékojtás nem ad oly biztos sikert. Sokkal több elmarad.

Az ékojtásnál a fődolog az, hogy ojtás után a nemesítés földdel úgy betakarandó, hogy a nemes részt a levegő ki ne szikkassza.

Azután türelmesnek kell tenni. Megtörténik néha, hogy az ékojtás egész aratásig mozdulatlanul van. Legtöbbször az anyaszem elromlik. Amde aratáskor azután a fiók szem nagyobb velemenciávat tör elő.

Kérdések és feleletek

Kérdés. Fa hamum van nagy mennyiségben; lehet-e azt a szőlő ágazására alkalmazni? Menyit kell egy tőkéhez tenni? T. G.

Felelet. A fahamu is többet ér a semminél: de bizony azért nem igen érdemes törekedni. Hintse el a szőlőben őszel szüret után. Ez, mit legokosabban megtehet.

Kérdés. Mi különbség van a rajnai és olasz-rizling között? B. J.

Felelet. A rajnai rizling apró fürtű, apró bogyóju. Szüretelni akkor szokták, mikor a bogyók nemes rohadásba esnek. Bora rendkívül illatos és nagy szesztartalma. Színe aranyárga. Termése csapos művelés mellett silány, azért leghelyesebb szálvesszős művelésre alkalmazni. Az olasz-rizling sokkal nagyobb vese alakú a fürtje. A bogyó nagyobb. Elég bő termő. Termését meg a tőke fejéből is kihozza. Bora sima édeskés. Jó esztendőben elég nagy szesztartalma.

Kérdés. Való-e az, hogy az oportó szőlő bora megkeseredik? Ha igen, miképpen lehetne annak elejét venni? Dr. S. S.

Felelet. Az oportó rossz bor szőlő. Magában csakugyan megkeseredik? Azért az oportót nem szokták magában elszűrni; de leginkább a kadarkával vegyítik, ahol is a kadarka borát pirosra festi.

Kérdés. Tanácsos-e az oskolában levő fásajtásokat a télen át az oskolában hagyni vagy jobb kiszedni? G. S.

Felelet. Most, mikor az oskolákat Richter-féle eljárással kezeljük; nem tanácsos az ojtványt a oskolában hagyni télen át: mert a nagy hidegek a fiatal fejezetben kárt tesznek, amennyiben ott azokat befedni jól alig lehet.

Leghelyesebb azokat ősszel kiszedni, elvermelve tartani már azért is, mivel így a kiszedés által felrögesedett talaj a télen át szótfagy és porhanyós lesz.

Kérdés. Nekem van 500 tőke Malakof-üzem szőlő ojtványon. Ma már 6 éves, de még csak tűrhető termést sem adott. Azt tanácsolják: metszem szálvesszőre. Mi a tapasztalata T. szerk. urnak: nyerek-é megfelelő termést ha szálmetszésre átfordítom, avagy tönkre teszem vele a szőlőmet? G. G.

Felelet. A Malakoff-üzem rövid csapou csekély termést hoz. Sőt még a szálvesszőn is csal, amennyiben sok rügy termés nélkül tör elő. Mindamellet a szálmetszés amennyiben több rügy hoz termést: többet igér és ad, mint a rövid vagy csapos metszés.

Káros hatása a szálmetszős műveletnek itt nincs. Csak az a fő, hogy a szálvesszőket korán a rügyek kifakadása előtt kell a karókhöz kikötni; nehogy a kései kikötéssel a rügyek letöredezzenek.

Kérdés. Ajánlja-e t. Szerkesztő ur az őszi ültetést? Ha igen, milyen eljárást tanácsol? T. S.

Felelet. Manapság már őszel nem igen ültetnek szőlőt. Azóta különösen, mióta beösmérik, hogy föld fordítás nélkül nincs helyes szőlő ültetés. — Ha azonban a talaja talán az előző őszel meg lett forgatva: úgy az őszel is lehet ültetni; de csak gyökeres szőlővesztő; a sima szőlővesztő ültetés ideje a tavasz,

Kérdés. Mi különbség a mézes-fehér és Margit szőlő között? És mi a tulajdonságuk? P. J.

Felelet. Ezt a két fajt a legtöbb vidéken össze keverik; s nem

Muskát Croquant. Egvike a legédesebb szőlőknek, színe zöldes sárga. Érik szeptember hó elején Szállitható. — 10 drb ára — — — — —	.40	— .80
Muskát Damaskusi. Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes fehér. Kiválóan kellemes későn érik. Szállitható — 10 drb ára —	.60	1.20
Muskát de Nautes. A passatutihoz hasonlít, Igen korán érik. Szállitható, ropogós sárga szemü. 10 drb. ára — — — — —	.60	1.20
Muskát Herczegovina. Korán érő nagyfürtü. közép nagybogyóju, zamatos, szállitható. 10 drb. ára —	.50	1.—
Muskát Gennai. Fürtjei igen nagy, sárgás bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállitható. 10 drb ára —	.40	— .80
Muskát dr Hógg Róbert. Kiválóan bő termő, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürthü, fehér zöldes bogyóju. Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő. Szállitható. 10 drb. ára. — — — — —	.60	1.20
Muskát Frontignan renge. Bogyója nagy piros, gömbölyüs. Későn érik. Szállitható. 10 drb. ára. —	.60	1.20
Muskát Frontignan blanc. Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember hó végén érik. Szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	.60	1.20
Muskát Ottonel. Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőlő. Közepes fürtöket de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállitható. — 10 drb. ára —	.20	— .40
Muskát passantuti. Nagy fehér bogyóju kellemes muskolat izü, korán érő. Szállitható, 10 drb. ára —	.40	— .80
Muskát Royál. Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtü. Korán érő szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	.60	1.20
Muskát Szt. Albán. Az előbbihez hasonló, csak hogy nagyobb, közép érő muskatály izü. Szállitható 10 drb. ára — — — — —	.50	1.20
Muskát Tokaj Jardens. Nagy, világos, piros bogyóju, igen bő termő; közép érő. Szállitható 10 darab ára — — — — —	.60	1.20
Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskolat. Ennek kiváló és nemes jó tulajdonai vannak. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	.40	— .80
Chasseles augevina. Koron érő nagy fürtü. Sárga nagy átlátszó bogyóju, bőfermő. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	.40	— .80
Chas de Angeres. Sárga zöldes bogyóju bőtermő, közép érő, kellemes izü. Szállitható. 10 drb. ára —	.40	— .80
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	.20	— .40

Chas Fortineble dor. Igen nagy fejű. Sárgás Sima Gyökeres husos szemű. Korán érő. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas de Judea. Nagy fürtű. Zöldes sárga szemű bőtermő. Szeptember végével érik. Szállítható. 10 drb ára	— .60	— .80
Chas Imperial blanc. Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtű. Korán érő. Szállítható. 10 drb ára	— .80	1.40
Chas Jeruzsálem. Nagy fekete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállítható. — 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő. Szállítható 10 drb ára	— .60	1.20
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtű, bogyójai fehérek, barna folttal. Szállítható. 10 drb ára	— .60	1.20
Chas Napoleon. Ritka nagy fürtű, óriási nagy arany sárga bogyóju. Kellemes izű asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pompásan terem. Későn érő Valódi kincs. Szállítható. 10 drb ára	— .60	1.40
Chas Piros-Napoleon. Bogyója nagy és gyönyörű rózsapiros, a hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulhatatlan. Késő érik. Szállítható. 10 brb ára	— .80	1.40
Chas Guen Viktória. Nagy fürtű sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben étik. Szállítható. 10 drb. ára	— .60	1.20
Chas Teneriffé. Sárga nagy fürtű, nagy bogyóju közép érő. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas rouge. Gyönyörű világos piros színű, nagy termésű. Kiválóan alkalmas a szállításra 10 drb ára	.20	— .40
Chas ronge royal. Sötétpiros színű gyönyörű szőlő. Felette nagy termő. Augusztusban érik. Szállítható. — 10 drb ára	— .20	— .40
Chas Szl. Fiakra. Igen nagy fürtű, sárga leveszemű rendkívüli bőtermő. Szállítható. 10 drb ára	— .70	1.40
Chas Tokaj angevina. Gyönyörű halványpiros felette dusan termő kellemes izű szőlő. Szállításra pompás. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Zsidóországi Cseresznye-piros bogyóju bőtermő Kiváló finom csemege. Középérő szállítható, 10 drb ára	— 80	1.60
Chas Almeria. Nagy fürtű, fehér bogyóju bőtermő. Közép érő. Szállítható. 10 drb ára	— 60	1.20
Albilló. Rendkívül szép télre eltenni való szőlő Fehér bogyóju, nagy fürtű. Szállítható, 10 drb ára	1.40	2.80
Buzellott óriási. Oriási nagy fürtű és bogyóju. Szállítható. 10 drb ára	1.40	2.80
Gharmond rouge. Sötét piros színű, nagy fürtű		

nagy bogyóju. Kiválóan finom izü, felette bőtermő. Sima Gyökeres Legjobb csemege szőlők egyike. Középérő. Szállítható 10 drb ára — — — — —	1.70	2.40
Csodaszőlő. Az összes szőlők között a legnagyobb fürtü. Vannak 2 kilo súlyuak is. Sokszor oly nagy termést hoz, hogy meg kell ritkítani. Sohasem rug. Borszőlőnek felette kifizeti magát. De csemege szőlőnek is használható. Szállítható. 10 drb. —	1.50	3.—
Chornichon Blanc. Nagy fürtü, nagy husos, sárga bogyóju, elsőrangú csemege, egészen korán érő. — Szállítható. 10 drb — — — — —	1.—	2.—
Cornichon a grapes collosales. Igen nagy uborka alakú, sárga szemü husos, pompás izü, elsőrangú csemege. Szállítható 10 drb ára — — — — —	1.20	2.40
Duchesse of. Buckleuk. Zöldes-sárga, nagy szemü muskolat izü, bőtermő. Kiváló faj Szállítható. — 10 drb ára — — — — —	1.20	2.40
Ezredéves Magyarország. Ez a mai szőlészetben a lehirhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj. Szállítható 10 drb ára — — — — —	1.—	2.—
Fürj tojás. Roppant nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér szemü szőlő. Középérő. Igen értékes, csak hogy más hasonló időben érő fajjal keverve kell ültetni, különben magában néha rug. Szállítható 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Kecskeceos. Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Kossuth Lajos. Nagy fürtü, nagy sárga bogyóju. Felette korán érő. Szállítható. — 10 darab ára — — — — —	1.—	2.—
Malakoff Uzum. Igen nagy hosszúságú, ritkás fürtü Piros gyönyörű szőlő, télen át eltartható. Szállítható 10 drb. ára — — — — —	1.—	2.—
Madleine angevina. A legkorábban érő szőlők egyike. Fehér nagy bocsóju. Az a nagy baj, hogy sokszor rug, azért ezt is más hasonló időben érő fajok közé kell ültetni. Szállítható — 10 drb ára — — — — —	— 10.	— 20
Niája. Egy igen becses közép bogyóju szőlő. Szállítandó. — 10 drb ára — — — — —	1.—	2.—
Perl imperiál. Felette nagy bogyóju fehér szemü, finom izü. Szállítható — 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Prekocié do malinque. Felette korán érő fehér bogyóju, kellemes izü csemege szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .60
Spanyol vörös. Gyönyörű piros bogyóju, nagy fürtü, nagy termésü, korán érő. Szállítható 10 drb — — — — —	— .40	— .80
Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemü, igen szép szőlő. Érik korán. Szállítható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20

Ezekon kívül van :

Kadarka, Mézesfehér, Kövidinka, Olaszrizling,							
Burgundi, Opportó, Mustosfehér	—	—	—	—	—	—	.10
Borszőlő-fajok. Ezre	—	—	—	—	—	—	.6

A megrendelések alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük ; és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást.
— Nagyobb megrendelésnél árleengedés történik.

A vesszők jól csomagoltatnak : a csomagolásért mérsékelt díj számíttatik.

Csomor Kálmán,

szőlő nagybirtokos.

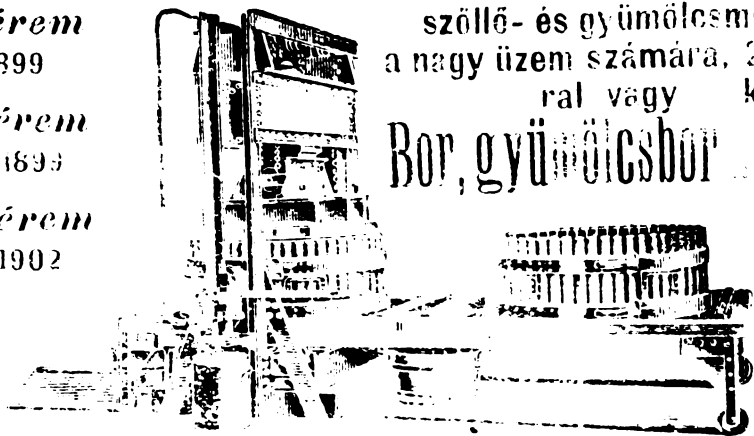
Hydraulikus sajtó

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

Hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására
a nagy üzem számára, 2 kitolható kosár
ral vagy kosárral

Bor, gyümölcsbor, gyümölcsnedv
sajtókat

Kézihajtásra
Herkulesnyomóerő-
szerkezettel
— vagy vaslányokkal

Gyümölcs és szőlő-örlőket, bogozó-gépeket,

Gyümölcs-aszaló-készülékeket
gyártanak és szállítanak jóállás mellett mint különlegessége a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és Trs., BÉCS, III,

különlegességi gyár gyümöcsrtkesítési gépeken

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

Nyomatott Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.